

УДК 7.038:004(477)(100)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/88-2-9>**Владислав МИЛЕНЬКИЙ,***orcid.org/0009-0002-1248-2476**доктор економічних наук, Заслужений економіст України,
старший викладач кафедри продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва
Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого
(Київ, Україна) dnipr@europe.com***Володимир ШОСТАКОВИЧ,***orcid.org/0009-0005-2818-5777**UI/UX Graphic Designer (фріланс)
v.g.shostakovich@gmail.com***Валерія БОЙКО,***orcid.org/0000-0002-3439-7590**викладач кафедри режисури естради і шоу
Київського національного університету культури і мистецтв
(Київ, Україна) boyko31197@gmail.com*

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Стрімкий розвиток цифрових технологій є одним із найважливіших чинників, що впливають на трансформацію сучасного мистецтва, особливо в країнах, які активно інтегруються у світовий культурний простір. В Україні цифровізація мистецького середовища відбувається паралельно зі складними суспільно-політичними процесами та переосмисленням національної ідентичності, що робить дослідження впливу цифрових технологій на українське мистецтво вкрай актуальним. В умовах глобалізації цифрові інструменти не лише розширюють технічні можливості митців, а й створюють нові форми вираження, змінюють моделі культурного виробництва, канали поширення та сприйняття художніх творів.

Метою цієї статті є аналіз впливу цифрових технологій на розвиток українського мистецтва в глобальному культурному просторі. Особлива увага приділяється взаємодії локальних і глобальних тенденцій, інтеграції українських митців у міжнародні цифрові платформи та появі нових мистецьких практик.

У дослідженні представлено комплексний аналіз цифрових інструментів, що застосовуються в сучасному мистецтві, таких як медіаарт, цифрова графіка, віртуальна та доповнена реальність. Висвітлено значення соціальних мереж та онлайн-платформ у просуванні українського творчого контенту за межами національних кордонів. У статті проаналізовано вплив глобалізації на переосмислення національних тем у цифрових творах, що сприяє формуванню гібридних мистецьких ідентичностей. Особливу увагу приділено українським цифровим культурним ініціативам – державним і громадським – та освітньому середовищу, яке формує цифрові компетенції молодих митців. На основі аналізу сучасних практик зроблено висновок, згідно з яким цифрові технології не просто модернізують українське мистецтво, а й концептуально його оновлюють. Вони дають можливість митцям бути активними учасниками світових культурних процесів, зберігаючи та переосмислюючи свою національну ідентичність та успішно інтегруючи її в глобалізований мистецький простір. Перспективи подальших наукових досліджень полягають у детальному дослідженні впливу окремих інструментів на український контекст мистецького простору.

Ключові слова: цифрова культура, художні практики, культурна ідентичність, віртуальна реальність, глобальні мистецькі процеси, аудіовізуальне мистецтво.

Vladyslav MILENKYI,*orcid.org/0009-0002-1248-2476**Doctor of Economic Sciences, Honored Economist of Ukraine,
Senior Lecturer at the Department of Production of Audiovisual Art and Production
I.K. Karpenko-Karyi Kyiv National University of Theatre, Cinema and Television
(Kyiv, Ukraine) dnipr@europe.com*

Volodymyr SHOSTAKOVYCH,
orcid.org/0009-0005-2818-5777
UI/UX Graphic Designer (Freelance)
v.g.shostakovich@gmail.com

Valeriia BOIKO,
orcid.org/0000-0002-3439-7590
Lecturer at the Department of Stage and Show Directing
Kyiv National University of Culture and Arts
(Kyiv, Ukraine) boyko31197@gmail.com

THE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON THE DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN PLACE IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

The rapid development of digital technologies has become one of the most significant factors influencing the transformation of contemporary art, especially in countries actively integrating into the global cultural space. In Ukraine, the digitalization of the artistic environment is unfolding in parallel with complex socio-political processes and the rethinking of national identity, which makes the study of the impact of digital technologies on Ukrainian art particularly relevant. Under conditions of globalization, digital tools not only expand the technical capacities of artists but also create new forms of expression, alter models of cultural production, and reconfigure the channels through which artworks are disseminated and perceived.

The purpose of this article is to analyze the influence of digital technologies on the development of Ukrainian art within the global cultural context, focusing on the interaction between local and global trends, the integration of Ukrainian artists into international digital platforms, and the emergence of new artistic practices. The study presents a comprehensive analysis of digital tools used in contemporary art, such as media art, digital graphics, virtual and augmented reality, and highlights the growing role of social networks and online platforms in promoting Ukrainian creative content beyond national borders. The article explores how globalization influences the reinterpretation of national themes in digital artworks and contributes to the formation of hybrid artistic identities. Special attention is given to Ukrainian digital cultural initiatives – both governmental and civic – and the educational environment that fosters digital competencies among emerging artists. Based on the analysis of current practices, the article concludes that digital technologies contribute not only to the technological modernization of Ukrainian art but also to its conceptual renewal, enabling artists to be active participants in global cultural processes while preserving and rearticulating their national identity and integrating it into the globalized artistic space. The prospects for further research lie in the in-depth study of the influence of specific tools on the Ukrainian context of the art environment.

Key words: digital culture, artistic practices, cultural identity, virtual reality, global artistic processes, audiovisual art.

Постановка проблеми. В умовах потужного технічного прогресу та посилення глобалізації цифрові технології стали не лише засобом інновацій у мистецькій сфері, а й каталізатором глибинних культурних та соціальних трансформацій. Їхня інтеграція у творчий процес відкриває нові можливості для художнього вираження, інтерактивності та кроскультурного діалогу. Водночас диджиталізація змінює способи виробництва, поширення та споживання мистецтва, ставлячи під сумнів усталені форми, інституційні межі та естетичні норми. Для українського мистецтва, що історично розвивалося під впливом геополітичних, ідеологічних та культурних чинників, цифрова доба відкриває як нові можливості, так і значні виклики. Вона змінює межі національної художньої ідентичності, стимулює появу нових гібридних форм, сприяє участі у світовій мистецькій сцені без фізичних та політичних кордонів. Ці процеси зумовлюють необхідність вивчення

не лише технічних аспектів диджиталізації, а і її впливу на концептуальне та культурне наповнення українського мистецтва (Міронова, 2021).

Актуальність цього дослідження полягає в необхідності вивчення динаміки розвитку українського мистецтва в контексті глобальних цифрових трансформацій, особливо в сучасних соціально-політичних умовах, які впливають на культурне самоусвідомлення й міжнародну репрезентацію. Взаємодія між локальними мистецькими традиціями та світовими цифровими форматами порушує складні питання автентичності, адаптації й збереження культурної ідентичності. Крім того, цифрові платформи надають українським митцям інструменти для подолання інфраструктурних та геополітичних обмежень, значно підвищуючи їхню видимість на міжнародній арені. Водночас ця інтеграція супроводжується новими ризиками, такими як культурна гомогенізація, залежність від глобальних алгоритмів, комодифікація мистець-

кого контенту. У зв'язку з цим аналіз впливу цифрових технологій на українське мистецтво є вкрай важливим. Він сприятиме кращому розумінню процесів культурної адаптації та опору, а також розробленню стратегій мистецького розвитку, які будуть технологічно релевантними й культурно обґрунтованими.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У сучасних дослідженнях спостерігається посилення інтересу до вивчення впливу цифрових технологій на українське мистецтво в умовах глобалізації. Особливу увагу науковці приділяють питанням трансформації традиційних форм мистецтва, а також інтеграції інновацій у практики художньої діяльності.

Значний внесок у дослідження цифрових інновацій у театральному мистецтві належить Д. Задорожній. Науковиця проаналізувала застосування цифрових технологій у сучасному театрі ляльок України, зосереджуючись на віртуалізації простору та мультимедійній взаємодії як чинниках оновлення сценічного образу. Авторка наголошує на переосмисленні ролі художника та глядача в цифровому середовищі (Задорожня, 2024).

Учений С. Щербаков розглядає цифрову еволюцію у сфері скульптури, де комп'ютерне моделювання, 3D-друк і віртуальна реальність не тільки доповнюють, а й змінюють традиційне уявлення про матеріальність мистецького об'єкта. У його статті простежується тенденція до концептуалізації мистецтва скульптури як процесу, а не лише продукту (Щербаков, 2025).

Філософський вимір поєднання цифрових технологій із традиціями українського графічного мистецтва досліджують А. Гоцалюк, Г. Таран, М. Турчин та В. Хавроненко. Автори розглядають способи збереження етнокультурної ідентичності через цифрове відтворення орнаментів і композиційних структур, акцентуючи на важливості культурної спадкоємності в умовах глобалізованого медіасередовища (Гоцалюк та ін., 2024).

Проблеми й перспективи цифрової трансформації в музейній діяльності аналізують А. Варивончик, С. Оборська та Н. Литвиненко. Учені наголошують на необхідності переосмислення комунікаційної функції музею, упровадженні віртуальних виставок та інтерактивних цифрових платформ як засобів популяризації сучасного мистецтва (Варивончик, Оборська, Литвиненко, 2022).

Роль відеодизайну у формуванні сценічного простору, де цифрова образотворчість стає частиною візуального наративу сучасного театру, висвітлює Р. Працков. Автор підкреслює значення

цифрової композиції, анімації та інтерактивності як нових засобів візуального впливу на глядача (Працков, 2024).

Соціокультурні аспекти використання анімації в аудіовізуальному мистецтві розглядають К. Степаненко та М. Ляміна. Дослідниці наголошують, що цифрова анімація стала інструментом формування нових візуальних кодів, які відповідають запитам покоління цифрової культури (Степаненко, Ляміна, 2024).

Інноваційні можливості віртуальної галереї як способу презентації українського мистецтва в глобальному цифровому просторі аналізують К. Лян та Л. Корницька. Автори визначають віртуальну галерею не лише як платформу, а і як нову форму мистецького досвіду, що забезпечує доступність і водночас зберігає цінність художнього сприйняття (Лян, Корницька, 2024).

Отже, сучасні дослідження засвідчують посилювану значущість цифрових технологій у трансформації українського мистецтва, що проявляється в оновленні художніх практик, переосмисленні традиційних форм і створенні нових форматів взаємодії митця та глядача в умовах глобалізованого цифрового простору.

Мета статті – аналіз впливу цифрових технологій на розвиток українського мистецтва в глобальному культурному просторі.

Відповідно до мети визначено такі завдання:

- 1) проаналізувати основні напрями впливу цифрових технологій на сучасне українське мистецтво;
- 2) виявити особливості взаємодії локального й глобального культурного контексту;
- 3) дослідити шляхи інтеграції українських митців у міжнародні цифрові платформи та окреслити нові форми мистецьких практик, що виникають у цифровому середовищі.

Виклад основного матеріалу. Цифрові технології стали важливим трансформаційним елементом сучасного мистецького простору, змінивши не лише інструменти та засоби мистецького виробництва, а й саму суть мистецької комунікації, сприйняття та поширення. Цифрові інструменти роблять традиційні межі між мистецькими дисциплінами дедалі рухливішими, відкриваючи митцям нові способи творення та взаємодії з аудиторією. Основою цієї трансформації є інтеграція різних цифрових інструментів, зокрема графічних платформ, програмного забезпечення для 3D-моделювання, алгоритмів генеративного дизайну, платформ доповненої та віртуальної реальності, систем захоплення руху та технологій штучного інтелекту. Ці інструменти розши-

рюють можливості візуальної мови, даючи змогу митцям створювати складні комплексні мультимедійні роботи, які взаємодіють з аудиторією у новий, зазвичай інтерактивний спосіб (Кишакевич, Кишакевич, Стець, 2024).

Результатом цього цифрового переходу стало виникнення медіамистецтва, що охоплює різноманітні практики, поєднуючи відео, звук, кодування та маніпуляції з даними в реальному часі. Медіамистецтво ставить під сумнів звичну лінійність і пасивність традиційного мистецького досвіду, сприяючи створенню динамічних, еволюційних творів мистецтва, які реагують на стимули зовнішнього середовища або на думки аудиторії. Цифрова графіка сформувалася як окремий мистецький жанр, що застосовує векторне та растрове програмне забезпечення, таке як Adobe Illustrator і Photoshop, а також платформи з відкритим вихідним кодом, такі як GIMP і Krita. Ці інструменти дають змогу створювати високодеталізовані та багатопланові композиції, які можна нескінченно модифікувати та поширювати в цифровому форматі. Цифрова графіка більше не обмежується статичними зображеннями, вона часто стає анімованою або інтегрується в ширші мультимедійні контексти (Хримова-Баранова, 2023).

Ще однією важливою інновацією є застосування віртуальної реальності (далі – VR), яка створює імерсивне середовище, що дає змогу скоротити відстань між аудиторією й творами мистецтва. Технології віртуальної реальності допомагають художникам конструювати повністю керовані тривимірні простори, де аудиторія може досліджувати твір, взаємодіяти з ним і навіть впливати на зміст твору. Така реконфігурація просторового та чуттєвого досвіду свідчить про фундаментальні зміни в тому, як мистецтво концептуалізується, презентується та засвоюється. Потенціал візуального занурення трансформує традиційні способи сприйняття мистецтва, стимулюючи глядача до глибшого емоційного й інтелектуального залучення, водночас відкриваючи нові можливості для візуального наративу та символічної репрезентації. VR функціонує не просто як медіум, а як концептуальний простір, де автори можуть конструювати реальність або створювати абсолютно нові світи (Міронова, 2021).

Паралельно з цими технологічними інноваціями соціальні мережі й цифрові платформи стали визначальними для поширення та демократизації мистецтва. Instagram, TikTok, Behance, DeviantArt та NFT відкрили для митців нові можливості ділитися своїми роботами, взаємодіяти з аудиторією та здобувати світове визнання. Ці цифрові плат-

форми забезпечують швидкий зворотний зв'язок, вірусне поширення та формування світових мистецьких спільнот, які виходять за межі географічних та інституційних кордонів. Для багатьох сучасних художників видимість онлайн є не просто доповненням до їхньої практики, а основною стратегією культурної участі та економічної стійкості. Цифрові платформи також надають можливість самопублікації для маловідомих авторів, що ставить під сумнів панівні в мистецтві настанови (Шалінський, 2024). Зазначимо, що з-поміж різноманітних форм сучасного мистецтва особливо динамічно розвивається саме аудіовізуальне мистецтво, яке найбільше реагує на цифрові трансформації та нові медіаформати.

Вплив глобалізаційних процесів на українське мистецтво в цифрову епоху відображає багатогранну взаємодію культур, де традиційні естетичні параметри перетинаються з глобальними впливами, цифровим зв'язком та новими медіадискурсами. Українське мистецтво, історично зумовлене місцевими традиціями, етнографічними мотивами та національними історичними сюжетами, зазнає значного впливу транснаціональних мистецьких потоків, які змінюють способи його вираження й контекстуальну релевантність. У цифрову епоху глобалізації це не лише питання впливу іноземних культурних форм, а й діалогічний процес, який заохочує до переосмислення ідентичності в розширених технологічних і символічних межах. Застосовуючи цифрові технології, українські митці водночас орієнтуються на напруженість і синергію між локальною специфікою та глобальними тенденціями, часто виробляючи гібридні форми, які зберігають національне ядро, але водночас приймають глобальну естетику, формати й платформи.

Важливим аспектом такої взаємодії є адаптація культурної ідентичності в контексті глобального мистецького обміну. Українські митці, зокрема ті, що працюють із цифровими медіа, постають перед викликом збереження культурної автентичності при взаємодії з візуальними мовами, тематичними інтересами та технічними стандартами, що переважають на міжнародній мистецькій арені. Йдеться не про втрату ідентичності, а про стратегічну адаптацію, яка забезпечує збереження національних мистецьких наративів у нових цифрових форматах, роблячи їх доступними, пізнаваними й актуальними для широкого кола аудиторій. Митці все частіше використовують національні символи, фольклорні елементи та історичні посилання у своїх роботах, створених за допомогою цифрових технологій, тим самим вбудовуючи культурні

коди в сучасні формати. Цей адаптаційний процес виявляється в широкому використанні двомовних або англomовних текстів, що супроводжують цифрові твори мистецтва, які слугують інструментом медіації між локальним змістом і глобальним застосуванням.

Інтеграція українських митців у міжнародні цифрові проекти значно розширилася завдяки доступності онлайн-платформ, транснаціональних мереж та резиденцій, що підтримуються глобальними інституціями. Українські цифрові художники, відеомейкери, творці віртуальної реальності та міждисциплінарні практики беруть участь у виставках, фестивалях та спільних проєктах Європи, Північної Америки та Азії. Ця інтеграція є не просто символічною, а часто передбачає реальну участь у процесах створення, спільних кураторських проєктах та ініціативах із трансмедійного оповідання. Українське мистецтво в таких контекстах стає видимим не лише як регіональний внесок, а і як складник світового культурного дискурсу. Цифрова природа цих проєктів полегшує участь у них без фізичного переміщення, що має особливе значення в періоди політичної нестабільності чи війни. Розвиток децентралізованих технологій, таких як блокчейн та NFT-ринки, відкрив для українських митців нові можливості заявити про свою присутність у глобальній цифровій економіці, оминаючи традиційні перешкоди та інституційні обмеження (Мосендз, Касьяненко, Красильникова, 2024).

Ці зміни призвели до переосмислення національного мистецтва в глобальному контексті. Українські митці все активніше заперечують статичні чи есенціалістські уявлення про національну культуру, створюючи натомість гнучкі, рефлексивні інтерпретації, які знаходять відгук у глобальній аудиторії, зберігаючи при цьому

локальну специфіку. Це переосмислення помітне в тематичній еволюції сучасного українського цифрового мистецтва, яке тепер часто звертається до таких питань, як міграція, пам'ять, постколоніальність, війна та екологічна криза – тем, які є актуальними на місцевому рівні, але зрозумілими в усьому світі. Цифрові медіа посилюють цей процес, забезпечуючи інструменти для багаторівневої передачі інформації, інтерактивності та залучення аудиторії через кордони.

У табл. 1 представлено порівняльний огляд аспектів взаємодії локального та глобального мистецтва.

Зазначимо, що останніми роками цифрові ініціативи в Україні набувають дедалі більшого значення як каталізатори культурного розвитку, мистецьких інновацій та міжнародної інтеграції. На фоні активних технологічних змін та суспільно-політичних трансформацій як державні, так і громадські діячі визнали стратегічну роль цифрових технологій у формуванні культурного простору країни. Реалізація цифрових культурних проєктів стала важливим аспектом національних модернізаційних зусиль, спрямованих на те, щоб зробити мистецтво доступнішим, активним та інтерактивним (Трач, 2025). Серед відомих цифрових ініціатив, підтримуваних державою, можна назвати такі платформи, як «Дія. Культура» (освіта, спорт та туризм, культура та релігія), що надає публічний централізований доступ до культурних ресурсів, та «Електронна бібліотека України» (Україніка), що відкриває широкому загалу доступ до оцифрованих архівів та літературних творів. Ці проєкти не лише зберігають культурну спадщину, а й сприяють її популяризації через сучасні інформаційні канали. Паралельно з державними заходами з'явилися численні громадські та низові ініціативи, зокрема цифрові музеї, онлайн-архіви

Таблиця 1

Аспекти взаємодії локального та глобального мистецтва

Аспект	Локальний (характерний для України)	Глобальний (транснаціональний вплив)
Тематичний фокус	Національна ідентичність, пам'ять про війну, народні традиції	Міграція, зміна клімату, цифрова безпека
Візуальна мова	Мотиви Петриківки, Трипілля, іконопису	Мінімалізм, глітч-естетика, генеративний дизайн
Мистецькі платформи	Локальні галереї, українські онлайн-виставки	Міжнародні цифрові біснале, NFT-маркетплейси
Залучення аудиторії	Регіональні культурні наративи, діаспорні мережі	Світові онлайн-спільноти, кроскультурні форуми
Механізми фінансування та підтримки	Державні гранти, культурні фонди в Україні	Програми ЄС, краудфандинг, міжнародні резиденції

Джерело: сформовано авторами на підставі (Мосендз, Касьяненко, Красильникова, 2024; Гоцалюк та ін., 2024)

незалежного мистецтва та краудфандингові платформи, які підтримують мистецькі експерименти в цифрових форматах. Така громадянська активність збагачує культурну екосистему та сприяє децентралізації, даючи можливість регіональним та маловідомим групам брати участь у національному культурному діалозі.

Важливим аспектом розвитку цифрової культури в Україні є освітні ініціативи та цифрова освіта митців. Художні школи, заклади вищої та неформальної освіти дедалі частіше інтегрують цифрові технології у свої освітні програми, викладаючи курси з цифрової графіки, медіамистецтва, 3D-моделювання, моушн-дизайну та кодування для творчих особистостей. Такі заклади, як Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури та Київська академія медіамистецтв, створили спеціальні програми, які надають здобувачам вищої освіти необхідні навички для роботи в цифровому середовищі. За межами формальної освіти приватні школи та культурні громадські організації проводять воркшопи, онлайн-курси та менторські програми, які допомагають молодим митцям опанувати цифрові інструменти та зрозуміти сучасні медіастратегії. Але попит на таке навчання часто випереджає пропозицію, особливо в сільській місцевості та малих містах, де доступ до технологій та навчання залишається обмеженим. У відповідь на це набули популярності гібридні формати, що поєднують онлайн та офлайн-навчання, які сприяють розширенню участі та інклюзивності.

Попри наявні досягнення, розвиток цифрової культури в Україні стикається з низкою технічних, етичних та культурних перешкод, що гальмують її

повноцінне поширення й інтеграцію в суспільний простір. З технічного погляду, обмежена інфраструктура, нерівномірний доступ до інтернету та висока вартість цифрового обладнання створюють значні труднощі, особливо в установах та громадах із недостатнім фінансуванням. З етичного аспекту, побоювання щодо цифрової приватності, авторства та комерціалізації культурного контенту ставлять важливі питання щодо застосування цифрових медіа та контролю над ними. Митці часто мають значні проблеми із захистом своєї інтелектуальної власності в цифровому середовищі, де відтворення та маніпуляції є простими та широко доступними.

У табл. 2 наведено огляд можливостей, викликів та перспектив, пов'язаних із розвитком мистецьких ініціатив в Україні.

Водночас посилення впливу алгоритмів і логіки цифрових платформ здатне визначати характер мистецької експозиції та способи залучення аудиторії, надаючи перевагу комерційно орієнтованому контенту над критичними або експериментальними формами мистецтва. Культурні обмеження також залишаються, оскільки деякі сегменти мистецької спільноти скептично ставляться до цифрових форм, вважаючи їх вторинними порівняно з традиційними медіа. Ця напруга між інноваціями та збереженням може перешкоджати співпраці та обмежувати потенціал цифрової трансформації в різних секторах.

Висновки. На підставі здійсненого аналізу можна стверджувати, що цифрові технології стали потужним імпульсом для трансформації українського мистецтва, відкривши нові можливості для творчості, комунікації та взаємодії з глобальним

Таблиця 2

Стан, проблеми та перспективи мистецьких ініціатив в Україні

Вимір	Можливості	Проблеми	Перспективи
Державні проекти	Інституційна підтримка, розвиток інфраструктури	Бюрократична інерція, обмежене фінансування	Модернізація політики, стратегічне культурне планування
Громадські ініціативи	Низові інновації, залучення громадськості	Сталість, дефіцит ресурсів	Розширення через партнерства та краудфандинг
Освіта та навчання	Розвиток навичок, інновації в освітніх програмах	Нерівність доступу, відсутність викладачів	Загальнонаціональні програми цифрової грамотності
Технології	Нові формати та інструменти для самовираження	Вартість обладнання, доступність програмного забезпечення	Місцеві технологічні екосистеми, упровадження відкритого програмного забезпечення
Етика та культура	Глобальний вплив, культурна диверсифікація	Питання авторського права, алгоритмічна упередженість	Розробка етичних рамок та культурної політики

Джерело: сформовано авторами на підставі (Горбул, 2023)

культурним простором. Завдяки диджиталізації митці отримали доступ до інноваційних інструментів вираження, серед яких важливу роль відіграють медіаарт, цифрова графіка, 3D-моделювання, віртуальна та доповнена реальність. Такі технології уможливають формування нових художніх форм, змінюють підходи до взаємодії з глядачем та сприяють динамізації мистецької комунікації. Водночас цифрові платформи та соціальні мережі стали основними каналами просування українського культурного продукту за межами країни, що значно посилило присутність українських митців на міжнародній арені та забезпечило їм широкий діалог із глобальними аудиторіями.

У контексті глобалізації українське мистецтво не лише адаптується до світових трендів, а й активно переосмислює власну ідентичність через

призму цифрових практик. Відбувається формування нових гібридних мистецьких стратегій, у яких локальні наративи співіснують із глобальними візуальними кодами. Інтеграція українських художників у міжнародні цифрові платформи засвідчує зростання їхньої ролі в глобальному мистецькому процесі та підтверджує потенціал української культури до діалогу, інновацій та оновлення. Особливої значущості набуває розвиток цифрової освіти, інституційної підтримки та міждисциплінарних ініціатив, які сприяють сталому розвитку цифрового мистецького середовища в Україні.

Перспективи подальших наукових досліджень полягають у глибшому вивченні специфіки впливу окремих цифрових інструментів на національні художні традиції та практики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варивончик А. В., Оборська С. В., Литвиненко Н. М. Проблеми та перспективи цифрових трансформацій в музейній практиці та сучасному мистецтві. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2022. № 1. С. 70–77. DOI: 10.32461/2226-3209.1.2022.257451
2. Горбул Т. О. Діджиталізація культурної спадщини в Україні: аналіз особливостей в контексті розвитку цифрової культури. Культурологічний альманах. 2023. № 4. С. 212–218. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.4.29>
3. Гоцалюк А., Таран Г., Турчин М., Хавроненко В. Збереження етнокультурних традицій в просторових та часових видах українського графічного мистецтва: філософський аспект. Просторовий розвиток. 2024. № 10. С. 732–741. DOI: <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2024.10.732-741>
4. Задорожня Д. Цифрові технології у мистецтві сучасного театру ляльок України. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. 2024. № 48. С. 251–257. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v48i.780>
5. Кишакевич Б. Ю., Кишакевич С. В., Стець Г. В. Сучасні тенденції цифровізації музичної освіти. Академічні візії. 2024. № 27. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10605176>
6. Лян К., Корницька Л. Розвиток віртуальної галереї як інноваційного підходу до презентації мистецтва. Український мистецтвознавчий дискурс. 2024. № 6. С. 73–80. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2024.6.9>
7. Міронова Т. В. Віртуальна і доповнена реальності в творчості українських митців. Art and design. 2021. № 2. С. 141–151. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2021.2.13>
8. Мосендз О., Касьяненко К., Красильникова І. Роль національних мотивів у сучасному українському дизайні та їхній вплив на глобальні тренди. Український мистецтвознавчий дискурс. 2024. № 6. С. 97–108. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2024.6.12>
9. Освіта, спорт та туризм, культура та релігія. Портал Дія. 2025. URL: <https://guide.diia.gov.ua/thematic-area/osvita-sport-ta-turyzm-kultura-ta-relihiia> (дата звернення: 18.05.2025).
10. Працков Р. Специфіка відеодизайну в контексті системи образотворення сучасного сценічного мистецтва. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. № 82 (2). С. 140–144. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/82-2-20>
11. Степаненко К., Ляміна М. Анімація в аудіовізуальному мистецтві: соціокультурні аспекти. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво. 2024. № 7 (2). С. 261–274. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-2674.7.2.2024.318993>
12. Трач Ю. Культурна спадщина в Україні: ініціативи щодо збереження та оптимізації захисту. Питання культурології. 2025. № 45. С. 194–209. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.45.2025.325054>
13. Україніка. 2025. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB> (дата звернення: 19.05.2025).
14. Храмова-Баранова О. Цифровий живопис: становлення та перспективи. Культура і сучасність. 2023. № 1. С. 49–55. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-0285.1.2023.286781>
15. Шалінський І. Популяризація українського наївного мистецтва засобами мультимедійного дизайну. Мистецтвознавство України. 2024. № 24. С. 109–115. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8155.24.2024.318909>
16. Щербаков С. Еволюція скульптури: від традиційних матеріалів до цифрових технологій. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2025. № 1. С. 276–281. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2025.327978>

REFERENCES

1. Varivonchy A. V., Oborska S. V., Lytvynenko N. M. (2022) Problemy ta perspektyvy tsyfrovyykh transformatsii v muzeinii praktytysi ta suchasnomu mystetstvi [Problems and prospects of digital transformations in museum practice and

contemporary art]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv*, 1. 70–77. <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2022.257451> [in Ukrainian].

2. Horbul T. O. (2023) Didzhytalizatsiia kulturnoi spadshchyny v Ukraini: analiz osoblyvosti v konteksti rozvytku tsyfrovoy kultury [Digitalisation of cultural heritage in Ukraine: analysis of peculiarities in the context of digital culture development]. *Kulturolohiichniy almanakh*, 4. 212–218. <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.4.29> [in Ukrainian].

3. Hotsaliuk A., Taran H., Turchyn M., Khavronenko V. (2024) Zberezhennia etnokulturnykh tradytsii v prostorovykh ta chasovykh vyдах ukrainskoho hrafichnoho mystetstva: filosofskyi aspekt [Preservation of Ethno-Cultural Traditions in Spatial and Temporal Types of Ukrainian Graphic Art: Philosophical Aspect]. *Prostorovy rozvytok*, 10. 732–741. <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2024.10.732-741> [in Ukrainian].

4. Zadorozhnia D. (2024) Tsyfrovi tekhnolohii u mystetstvi suchasnoho teatru lialok Ukrainy [Digital technologies in the art of contemporary puppet theatre in Ukraine]. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku*, 48. 251–257. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v48i.780> [in Ukrainian].

5. Kyshakevych B. Yu., Kyshakevych S. V., Stets H. V. (2024) Suchasni tendentsii tsyfrovizatsii muzychnoi osvity [Current trends in the digitalisation of music education]. *Akademichni vizii*, 27. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10605176> [in Ukrainian].

6. Lian K., Kornyska L. (2024) Rozvytok virtualnoi halerei yak innovatsiinoho pidkhodu do prezentatsii mystetstva [Developing a virtual gallery as an innovative approach to art presentation]. *Ukrainskyi mystetstvoznavchyi dyskurs*, 6. 73–80. <https://doi.org/10.32782/uad.2024.6.9> [in Ukrainian].

7. Mironova T. V. (2021) Virtualna i dopovnena realnosti v tvorchosti ukrainskykh myttsiv [Virtual and augmented reality in the work of Ukrainian artists]. *Art and design*, 2. 141–151. <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2021.2.13> [in Ukrainian].

8. Mosendz O., Kasianenko K., Krasnyukova I. (2024) Rol natsionalnykh motyviv u suchasnomu ukrainskomu dyzaini ta yikhniy vplyv na hlobalni trendy [The role of national motifs in contemporary Ukrainian design and their influence on global trends]. *Ukrainskyi mystetstvoznavchyi dyskurs*, 6. 97–108. <https://doi.org/10.32782/uad.2024.6.12> [in Ukrainian].

9. Ministerstvo tsyfrovoy transformatsii Ukrainy. (n.d.) Osvita, sport ta turizm, kultura ta relihiia [Education, sports and tourism, culture and religion]. Portal Diia. Retrieved from <https://guide.diia.gov.ua/thematic-area/osvita-sport-ta-turizm-kultura-ta-relihiia> [in Ukrainian].

10. Pratskov R. (2024) Spetsyfika videodyzainu v konteksti systemy obrazotvorennia suchasnoho stsenichnoho mystetstva [Specificity of video design in the context of the system of representation of contemporary stage art]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 82 (2). 140–144. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/82-2-20> [in Ukrainian].

11. Stepanenko K., Liamina M. (2024) Aniamatsiia v audiovizualnomu mystetstvi: sotsiokulturni aspekty [Animation in audiovisual art: socio-cultural aspects]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv. Seriia: Audiovizualne mystetstvo i vyrobnytstvo*, 7 (2). 261–274. <https://doi.org/10.31866/2617-2674.7.2.2024.318993> [in Ukrainian].

12. Trach Yu. (2025) Kulturna spadshchyna v Ukraini: initsiatyvy shchodo zberezhennia ta optymizatsii zakhystu [Cultural heritage in Ukraine: initiatives to preserve and optimise protection]. *Pytannia kulturolohi*, 45. 194–209. <https://doi.org/10.31866/2410-1311.45.2025.325054> [in Ukrainian].

13. Natsionalna biblioteka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho. (n.d.). *Ukrainika*. Retrieved from <https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB> [in Ukrainian].

14. Khramova-Baranova O. (2023) Tsyfrovyi zhivopys: stanovlennia ta perspektyvy [Digital painting: formation and prospects]. *Kultura i suchasnist*, 1. 49–55. <https://doi.org/10.32461/2226-0285.1.2023.286781> [in Ukrainian].

15. Shalinskyi I. (2024) Populiaryzatsiia ukrainskoho naivnoho mystetstva zasobamy multymediinoho dyzainu [Popularization of Ukrainian naive art through multimedia design]. *Mystetstvoznavstvo Ukrainy*, 24. 109–115. <https://doi.org/10.31500/2309-8155.24.2024.318909> [in Ukrainian].

16. Shcherbakov S. (2025) Evoliutsiia skulptury: vid tradytsiinykh materialiv do tsyfrovyykh tekhnolohii [The evolution of sculpture: from traditional materials to digital technologies]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv*, 1. 276–281. <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2025.327978> [in Ukrainian].